A°. 1808. N°. 136

LEYDSE COURANT.

VRYDAG DEN 11 NOVEMBER.

PROGRAMMA.

De Hollandsche Maatschappy van fraaije Kunsten en Wetenschappen hield op den 1sten van Wynmaand ll., in de gewone Vergaderzaal van de Amsterdamsche Afdeeling hare Jaarlykſche Algemeene Vergadering. Dezelve werd door den Heer Mr. JOH. KINKER, als Voorzitter der Maatschappy geopend met eene Redevoering over het verheven doel der Kunsten en Wetenschappen, waarna de Secretaris verslag deed van de voornaamste handelingen der Maatschappy, gedurende het afgeloopen Maatschappelyk Jaar en van haren tegenwoordigen staat, en voorts met betrekking tot de in de Jaren 1806 en 1807, uitgeschreevene Prysstoffen, ter kennisse der Vergadering bragt:

Dat op de Prysvrage, door de Algemeene Vergadering in het Jaar 1806 uitgeschreven:

„ *Welke was de verleden staat van het Nederlandsch* „ *Toneel? Welke is de tegenwoordige? en welke zou* „ *die behooren te zyn?*"

waren ingekomen twee Stukken, getekend:

No. 1. *De Godsdienst roept de Ziel, het Lyf de zorg voor 't leven.*
Elk heeft zyn eigen tyd, wie die hier tegen streeven,
Wie tyd in tyden vindt, wordt geen Toneel ontzyd;
Dus leert men door het Spel nog deugd in lydigheid.

J. VOS.

En N°. 2. *Toneelspel.* . . . . . .
Wykt geen [ ] Spel noch Koninklyke vonden.

VONDEL.

Zynde aan de Verhandeling N°. 2., ten opschrift hebbende: *Toneelspel enk.*, door de by de Wet bepaalde meerderheid der Beoordeelaaren, de buitengewone Zilveren Medaille toegewezen. Het verzegeld Naambriefje in de Vergadering geopend zynde, bleek van deze Verhandeling Schryver te zyn de Heer MARTIN WESTERMAN.

Voorts, dat op de mede in het Jaar 1806 uitgeschrevene Prysstoffe:

„ *Proeve eener Hollandsche Prosodia, oordeelkundig ge-* „ *grond op, en door het gehoor getoetst aan de uit-* „ *spraak onzer Taal, door het beschaafde gedeelte on-* „ *zer Natie, en toegepast op het rythmus en metrum* „ *der ouden; in zo verre beiden in onze Hollandsche* „ *Dichtkunde zouden kunnen worden ingevoerd.*"

Slechts ééne Verhandeling was ingezonden, ten Zinspreuk voerende:

Si modo ego et vos.
Fumus in urbanum lepido seponere dicto
Legitimumque sonum digitis callemus et auro.

HORATIUS.

doch welke door de omgaarige uitspraak van alle de Beoordeelaren, niet alleen de uitgeloofde Gouden Eerpenning is waarwaardig gekeurd; maar welker Schryver daarenboven, volgens het gevoelen van verscheiden der genoemde Beoordeelaren, op hooger blyk van erkentenis aanspraak had. De Maatschappy zich ook daarmede vereenigd hebbende, is dien overeenkomstig door de Vergadering besloten. En bleek, by het openen van het Naambriefje, Schryver derzelver Verhandeling te zyn de Heer Mr JOHANNES KINKER, *Advocaat* te *Amsterdam*.

Eindelyk dat op de, in de laatst voorgaande Algemeene Vergadering uitgeschrevene Dichtkundige Prysstoffe:

Het Beeld van Pygmalion, onder het gevoel der kunst bezield.

waren ingekomen twee Dichtstukken, getreekend:

1. *Spiritus intus alit.*
2. *De Konsten en Weetenschappen veradelen het Menschdom.*

doch dat geen dezer Stukken, door de, by de Wet bepaalde, meerderheid van Beoordeelaren derzelven, eenige bekrooning was waardig gekeurd, waarop de Naambriefjes tot deze Stukken behoorende, met dat der niet bekroonde Verhandeling over het Tooneel, openlyk in de Vergadering verbrand werden.

Vervolgens overgegaan zynde tot het verkiezen van nieuwe Prysstoffen voor het volgend Maatschappelyk jaar, werden als zodanig uitgeschreven.

Voor eene Wysgeerige Stoffe:

„ *Is de wysgeerige behandeling van de Theorie der* „ *schoone Kunsten en Weetenschappen voor derzelver* „ *bloei en bevordering nuttig of schadelyk?*"

Voor Taalkundige Prysstoffen:

1. *Verhandeling over de algemeene Taalkunde*, waarin de Maatschappy voornamelyk de beantwoording der volgende Vraag te gemoet ziet:
„ *Welke zyn de noodzakelyke vereischten, welke te* „ *zamen, en in verband met elkanderen, gedacht, het* „ *volledige begrip eener Taal opleveren, 't welk tot* „ *algemeenen maatstaf zou kunnen strekken, waar naar* „ *de meerdere of mindere volmaaktheid eener Taal af* „ *te meten zy?*" En
2. Eene Verhandeling ter beantwoording der navolgende Vraag:
„ *Welke regels behoort men in acht te nemen in het* „ *verryken onzer Moedertaal, door het smeden van* „ *nieuwe woorden, of het aanneemen derzelve, uit* „ *vreemde of verwandte Talen?*"

Eindelyk werd tot een onderwerp eener Lofrede gekozen en uitgeschreeven:

Desiderius Erasmus.

De Maatschappy looft haren GOUDEN Eerpenning uit, ter innerlyke waarde van dertig Hollandsche Dukaten, ter bekrooning van de bestgekeurde en voldoende Verhandeling op ieder der opgegevene Onderwerpen, en hare ZILVEREN, van gelyke grootte en stempel, ter bekrooning van het insgelyks voldoende en aan het eerste naastbykomende Stuk. Insgelyks looft zy haren Gouden Eerepenning uit ter bekrooning van de bestgekeurde Lofrede, gelyk ook haren Zilveren voor de naastbykomende.

De intezenden Lofredenen en de Taalkundige Verhandelingen N°. 1, moeten in de Hollandsche Taal, echter de Verhandelingen over de andere onderwerpen, kunnen ook in het Latyn, Engelsch, Fransch of Hoogduitsch, maar met gewoon of Hollandsch karakter, leesbaar en naauwkeurig, met eene andere hand dan die des Makers, geschreven zyn, en vrachtvry aan den Algemeenen Secretaris in der tyd, op de gebruikelyke wyze worden toegezonden voor of uiterlyk op den eersten van Louwmaand 1810.

Tot Voorzitter voor het volgend Maatschappelyk Jaar is benoemd de Heer H. TOLLENS, *Cz.*, en tot Algemeenen Secretaris de Heer Mr. A. SIEWERTSZ VAN REESEMA, beiden te Rotterdam.

Ten slotte berigt de Maatschappy, dat zy vóór, of uiterlyk op den eersten van Louwmaand aanstaande, de Antwoorden te gemoet ziet op de twee volgende in het verloopen Jaar, door haar uitgeschreevene Prysstoffen:

1. „ *Waurin bestaat het wezen der Welsprekendheid?* „ *Waar in verschilt zy van de Dichtkunst? En in* „ *hoeverre komen deze schoone Kunsten overeen?*"
2. „ *Eene geschiedkundige Vergelyking tusschen de Bouw-* „ *kunst der Oosterſche en Westerſche Volken, zoo* „ *oude als hedendaagſche, en in hoeverre de heden-* „ *daagſche Westerſche Volken hunne Bouwkunst door* „ *die der Oosterlingen kunnen verbeteren?*"

Als mede de uitgeschreevene Lofredenen op BENEDICTUS DE SPINOZA.

Op last der Maatschappy,
G. BRENDER à BRANDIS,
Algemeene Secretaris

DEENEMARKEN.

KOPENHAGEN den 29 October. Eergister kwam de Russische Consul Fontany met Familie en Baggie, aan boord van eenige Parlementair-Booten, van Helsingborg te Elzeneur aan, komende van Gothenburg, waar hy 7 Maanden onder Militair arrest had gezeten, en zyne Wachten in dien tyd zelfs had moeten onderhouden. Elzeneur is thans vol van Schepen.

Onze Staats-Courant deelt thans van onderschepte originneelen gedeeltelyk uittrekzels, en gedeeltelyk volkomen Bescheiden mede, waar uit men thans zien, op hoedanige wyze de Handel-correspondentie van verscheide Havens der Oostzee met Engeland gedreven word, zo wel door Engelsche Onderhandelaars, als door hulp van Engelsche en Zweedsche Kruisers; op welke eene wyze men zich wist te voorzien van Permisse-brieven der Engelsche Regeering *in blanco*; op hoedanige wyze de Schepen, tot verboden Handel bestemd, voorzien waren met dubbelde Papieren, Cognossementen en Certificaaten; op hoedanige wyze men valsche Uitklaringen en Verkoop *pro forma* maakt: op welke wyze men op de plaats der inscheping, de te stellene Borgtogt, dat het Schip werklyk ter zyner bestemde plaats is aangekomen, daar door weet te ontgaan, dat men van Engeland met al zyne attentie, wat de Vooruitzy, zo wel voor gewelddige opbrenging als voor formeele veroordeeling, en hoe men eindelyk in Engeland dergelyke valsche Documenten zo ligt en zo zeker voor eenen vast bepaalden prys kan bekomen, dat men die geheel vooruit aan zyne Correspondenten in rekening kan brengen.

Dit betoog wordt in die Staats-Courant van de volgende inleiding vergezeld. „ De strenge maatregelen van de „ Regeeringen des vasten Lands tot stremming van alle Han„ delsbetrekkingen hunner Onderdaanen met Engeland, zyn „ genoegzaam bekend. Des te meer heeft het ons aandachtig „ getrokken, talryke Koopvaardy-vlooten, geconvoijeerd „ door gewapende Schepen van onzen Vyand, volgeladen „ naar de Oostzee zien gaan en van daar terug komen. Dat „ alle die Ladingen hier voor Zweedsche Havens be„ stemd waren was ligt te merken; maar door welk middel „ onze Vyanden hun doelwit bereikten, om namelyk hunne „ onmisbaare behoeften uit de Oostzee zelfs te kunnen ha„ len, aldaar uit te laaden, en hunne overvollige Fabriek„ goederen te verhandelen, is ons lang onbegryplyk ge„ weest."

„ Van tyd tot tyd zyn wy intusschen in kennis geraakt met „ het bedrog-stelzel het welk door ver uitgebreide notoi„ lyke vervalschingen van alle handel- en scheeps-docu„ menten de bedoelingen der Regeeringen van het vaste „ Land verydelde; waardoor de strengheid hunner getroffe„ ne schikkingen door hunne eigene Onderdaanen wordt „ ontdooken, de steunzels van allen handel, trouw, en „ gelaof verstoord, en onverschilligheid voor waar eerge„ voel ten laasten zo ver gedreeven wordt, dat men zelfs „ zo koud is om eene Regeering te lasteren, welke, getrouw „ aan haare verpligtingen, zich geen eigen voordeelen „ koopt, met bedrieger yen door den vinger te zien, of zich „ voor het oog streng, maar in 't geheim, toegeevend te „ tonnen. Het is uit dien hoofde zo wel voor het belang „ van Deenmarken en de met hetzelve verbonden Mo„ gendheden, als voor de eer der Regeeringen van het vaste „ Land van belang, op het spoor van dit Bedrog-stelzel „ te komen, en het moet alken eerlievenden Handelaar aan„ genaam zyn, dat de ontdekking, welke men hier over „ gemaakt heeft, openbaar gemaakt worde."

De lading van het Prys-Schip *Anton*, door twee Gilleleyer Kaper-Booten genomen, welke in November zal verkogt worden, en grootendeels uit Oost-Indische Ellewaaren bestaat, word op 3 Tonnen Gouds geschat.

DUITSCHLAND.

WEENEN den 26 October. Zyne Keizerl. Koningl. Apostolische Majesteit heeft den Vorst Karel von Schwartzenberg, Hoogstdeszelfs Kamerheer, werklyken Geheim-Raad, Commandeur der Militaire Orde van Maria Theresia, Luitenant-Veld-Marschalk, Commandant van Divisie, en Eigenaar van een Regiment Uhlaanen, benoemd tot Ambassadeur by Zyne Majesteit den Keizer aller Russen.

In de Hof-Courant van voorleden Zaturdag, vindt men het volgend Artikel; 't welk by den tegenwoordigen stilstand der Zeevaart voor geheel Europa van belang is:

„ Daar de tegenwoordige omstandigheden van den Zeehan„ del en de Scheepvaart het gevolg naar zich sleepen, dat „ eenige Oost-Indische Geneesmiddelen thans reeds hoog „ in prys staan, doch by een langere duuring in de Oos-

---

*** UIT DE HAND TE KOOP een onlangs voor het grootste gedeelte nieuw opgetimmerd HUIS en ERVE, voorzien van drie benedens- en twee, boven- behangen-Kamers, Kuiken-Kelder, Plaats, en 't geene verder noodzaakelyk tot een wel geregulierd Huis behoord, staande ende gelegen op het Steenschuur, tusschen de Hoogewoerd en het Levendaal te Leyden. Zynde; volgens *Koninkl. Decreet van 6 Maart* 1807, *erfy van Verponding voor* 20 *Jaaren*. Nader informatie te bekomen by JACOB TURION, *Marktschipper op den Haag*, te Leyden Noordeinde.

*** Door Sterfgeval word TE HUUR gepresenteerd, om met Kerstmis 1809, of eerder te aanvaarden, een extra schoone bekwame BUITEN-PLAATS, genaamd *MEER MOND*, gelegen bditen Amsterdam, aan de Rivier den Amstel, Weesperzyde, even over de Schulp Brug, met desselfs hegte en weldoortimmerde koolsche Heeren, Hoezige en extra schoone Toorn, van waar men een ruim Uitzigt heeft op den Amstel en omleggende plaatsen, zynde daar mede annexeren Schuure, Tuinmans-Wooninge, en een zeder 4 korten ryd aangelegen Engelsche Tuin, met dezelfs Coupel aan de Ringdyk, zynde de Tuin voorzien met allerhande exquise vrugtdragende Boomen, Bloeijeryen, Stookkassen, Appel Boomgaard; meede een goed Goudvis-Kaw, en meer al wat men verder tot gemak van een Buiten-Plaats kan verlangen; te zien Woensdag, Saturdag, 's morgens van 11 tot 2 uuren. Nader te bevragen by den Makelaar N. BELLI te Amsterdam. — Verder zal men op Heden en Morgen, den 11 en 12 November, ten voorsoome Buiten *Plaats*, verkoopen een groote Verzamelinge van extra fraaije TUIN-CIERAADEN, ORANGERIJE- en andere vreemde GEWASSEN, als mede een party Bruine en vreemde PLUIMGEDIERTENS, BROEI-EIEREN, KASTEN, MESTBAKKEN, &c. &c. Amstel Veld; *G. van der Beek*, op de Prinse Gragt, by den Amstel; *J. de Vries*, op de Weesper Marktsteeg te Amsterdam, *Goudriaan*, in de Watergraafs Meer; en by *A. Hoovy*, op het Water, op de hoek van de Sont Steeg te Amsterdam.

den gebruikt, ter zyner tyd openlyk bekend gemaakt kunnen worden.

WEENEN den 6 October 1808.

(*was get.*) FERDINAND, *Graaf van Bisfingen-Nippenburg*, Regeerings-President.

HOLLAND.

AMSTERDAM den 9 November. Door de Fransche Logger-Kaper *Caprice*, Kapt. Paletti is genomen en den 2 dezer te Westerschelling binnen gebragt 't Hamburger Galjas-Schip *Concordia*, Kapt. N. N., van Londen naar Helgoland gedestineerd.

Van Kopenhagen word van den 29 October gemeld, dat aldaar bericht was ingekomen, dat 1½ myl van Amrum, door de aldaar te huis hoorende Kaper *Catoff*, Kapt. W. Cavedens op Strand gejaagd was een uit Helgoland komend en met Manufactuuren en Coloniale Waren naar Leer, in Oost-Friesland bestemd Koopvaardy-Schip; een gedeelte der Lading kon men slegts bergen. Gemelde Kaper heeft zich insgelyks meester gemaakt van een onder Papenburger Vlag varend Schip, welk van Varel met Ballast naar Embden bestemd was. Ook meld men van Kopenhagen, dat van de by Saltholm op de grond geraakte Zweedsche Schepen drie door hunl zelve verbrand zyn geworden, en de overige by Malmoë leggende Schepen hebben den 28. met een gunstige wind hun Anker geligt, en zyn onder Convoy naar de Zond gezeild.

Door de Deensche Kaper, Kapt. Kock, van Arboe, is genomen en den 14 October te Aalburg opgebragt 't Galjas-Schip *die Klugheidt*, Kapt. H. Helrik, volgens zyn Papieren te Bremen t'huis behoorende, en van Rotterdam met Ballast naar Petersburg bestemd, doch is by nader onderzoek gebleken, dat zo wel de Breemer als Rotterdammer Papieren valsch waren, en dat het Schip van Londen vertrokken was om een Lading Vlas, Hennip en Deelen voor Engelsche rekening van Petersburg terug te brengen.

Arrivementen: Te Croonstad Kapt. Kracke, van Port à Port, Luck van Dantzig en Kapts. Sieverts, Vosf en Raupert, van Pillau, en te Riga Kapt. de Groot, van Port à Port.

LEYDEN den 10 November. Volgens de Parysche Brieven was de Keizer den eersten dezer te Bordeaux aangekomen, en zou den volgenden dag te Bayonne zyn. De 5 per Cents waren den 5 dezer 80 en 10; de Bank-Actien 1235.

*** *De Minister van binnenlandsche Zaken* brengt, hier mede, ter kennisse van alle de belanghebbende, dat het Zyner Majesteits begeerte is, dat de finale regeling en uitbetaling der Penningen door de mildadigheid der Ingezetenen van dit Koningryk opgebragt, ter leeniging der rampaan de ongelukkige Inwoners der Stad Leyden, op den noodlottigen 12 January 1807 toegebragt, op den 1 January 1809 geschied zy, en dat daar toe zo wel by het Ministerie van binnenlandsche Zaken, als, zoo als hy vertrouwd, door allen, die hier in werkzaam zyn, met allen yver worde gearbeid.

AMSTERDAM den 7den November 1808.

F. v. LEYDEN.

*** Heden overleedt myne geliefde Huisvrouw, THEODORA JACOBA VAN DER WALLEN, aan eene Bezetting op de Borst, in den ouderdom van 57 Jaren.

ROTTERDAM den 6 November 1808. J. ROCHUSSEN.

*** Myne harteelyke geliefde Huisvrouw, ANNA DE BAAS, werd my op heden, door een val van Krachten, in den ouderdom van 57 Jaren, door den dood ontrukt, waarvan aan Vrienden en Naastbestaande kennis geeve.

's HAGE den 8 November 1808. E. SCHEMELBER.

*** Onze geliefde Behuwd-Zuster, Jonkvrouwe ELISABETH PETRONELLA VAN ARERLAKEN, den 6de dezer, alhier, van de gevolgen van eene Zinking-Ziekte, in den ouderdom van circa 51 Jaaren overleden zynde, geven wy by dezen thans gebruikelyke wyze daar van kennisse aan Vrienden en bekenden. — Allen, aan dewelken het edelaartige en vriendschap houdende character der Overledene bekend is, zullen onze droefheid over haar Edelens gemis gevoelen, waarom wy ons van derzelver deelneminge verzekerd houden.

HOORN den 9 November 1808. Wm. JAGER, CHRIST. VAN DER KOP, *Executeuren Testamentair.*

DANIËL CROMMELIN en ZOONEN adverteeren, dat op Rekening der Coupons, spruitende uit de Negociatie van 15 November 1790, en zynde vervallen 15 dezer, op- en na gemelde datum, ten Kantore der Cassiers CUYK VAN MIERCP en TETTERODE betaald zal worden *vyf- en vyftig Guldens*, tegen intrekking van gemelde Coupons, aan elk waarvan een Zegel van fl 1:10: zal moeten gehegt wezen; zynde deze f 55:- het provenu van drie vierde van een Jaar Interest op de Fondsen door de Aandeelen in de gemelde Negociatie gerepresenteerd; het ander vierde, offchoon in America geincasseerd, noch niet aan gemelde DANIEL CROMMELIN en ZOONEN geremitteerd zynde, zal door hen tegens intrekking der Coupons als boven bepaald, aan de Houders dier Coupons een Renvenaal wegens hetzelve ter hand gesteld worden, terwyl zoo dra mogelyk nader geadverteerd zal worden, hoe veel daarop betaald worden zal.

*** Op Zaturday den 19 November 1808, des avonds ten vyf uuren, zal men in 't Heeren Logement, aan den Burgh, binnen Leyden, publiek doen veilen en verkoopen: Een hegt sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, staande en gelegen op de Delftsche Vliet; mitsgaders verscheide Parryen zoo WEY- als HOOY-LAND, gelegen zoo aan de Haagsche en Delftsche Trekvaart, op *Amul*, als in de Westindische Polder, onder den Ambachte van Soeterwoude. Alles breeder by Billietten gespecificeerd. Zynde inmiddels nadere informatie te bekomen ten Comptoire van den Notaris ROSKES, te Leyden voornoemt.

*** Op Woensdag en Donderdag den 7 en 8 December 1808, 's morgens ten 9 uuren, zal men op de Zandery, agter den Dorpe van Hillegom, publiek verkoopen: Eenige extra zwaare Esse, Eike, Beuke en Ipe BOOMEN, van differente diktens; benevens een party Elst, Esse, Eike en Willige HAK-HOUT: nader informatie te bekomen op *'T HOF*, te HILLEGOM.

*** By A. en HONKOOP, Boekhandelaars, te Leyden, is Heden van de Pers gekomen en alomme verzonden:

I. *COMPENDII THEOLOGIÆ CHRISTIANÆ ortho & Argumentum. — Pars Theoretica.* — Ad Usum discipulorum editit J. VAN VOORST, *Proff. in Acad. Regia Hollandiæ.*

II. GENEESKUNDIG MAGAZYN, *door* A. VAN STIPRIAAN LUISCIUS, C. G. ONTYD *en* M. J. MACQUELYN, *Vyfde Deel, Eerste Stuk, Tweede Afdeeling.*

III. *FABLES AMUSANTES, avec une Table générale & particuliere des mots & de leur signification en ANGLOIS & en HOLLANDOIS, selon l'ordre des fables pour en rendre la traduction plus facile à l'ecolier, par JEAN PERRIN, seconde Edition.*

IV. GRONDBEGINSELEN *der* VERLOSKUNDE, ten nutte der VROEDVROUWEN ten platte Lande, in Vragen en Antwoorden opgesteld door den Heer J. L. BAUDELOCQUE, *Heel- en Vroedmeester te Parys, Lid van het Koninglyk Genootschap der Heelkunde en Hoogleeraar in de Vroedkunde alduar*, uit het Fransch vertaald door C. S., *Med. Doct.*, Tweede Druk: *f* 1:10.

V. *NOUVEL ATLAS des ENFANS ou principes, clairs pour apprendre la GEOGRAPIE, facilement & en peu de temps, suivi d'un traité methodique de la SPHERE, qui explique le mouvement des astres les systèmes du monde & l'usage du Globe, ouvrage enrichi de 24 Cartes enluminées*, Neuvième Edition, *considerablement corrigée.*

Dit Werkje is even wel voorheen te bekomen by de Wed. *J. van Gulik*, in de Kalver Straat te Amsterdam.

VI. *Kleine Latynsche* GRAMMATICA *of* SPRAAKKUNST *voor Eerstbeginnende, door* C. G. BRÖDER, Tweede Druk, vermeerderd en verbeterd door E. EPKEMA, *Rector der Latynsche Schoolen te Hoorn.*

VII. *Grondbeginselen der* ALGEBRA *of* STELKUNST, op de bevatrelykste wyze voorgesteld, en met voorbeelden opgehelderd, door P. VAN CAMPEN, *Landmeeter en Wyn-Roeijer, Leermeester in de Wis-, Bouw-, Werktuig-, Aardryks-, Zeevaart en Sterrekunde, Tweede verbeterde Druk.*

VIII. *CONVERSATIONS Angloises & Françoises de* J. PERRIN *refondues & tres augmentées, seconde Edition.*

Bovengemelde Boekhandelaars zullen binnen weinige Weeken uitgeeven: Het *Derde Deel* van het alomme gezochte en beroemd Werk van FRANS VOLKMAR REINHARD, *de Christelyke Zeden-Leer*; waarvan het Eerste Deel verrykt is met eene aanpryzende VOORREEDE van nu wylen den Hoogleeraar S. F. J. RAU. Zynde de Uitgaaf door eenige byzondere Redenen vertraagd, zullende in het volgende Jaar het 4de en 5de Deel in het licht verschynen. NB. Van de twee *Eerste Deelen* zyn nog maar zeer weinige Exemplaaren te bekomen.

Te Leyden, by de Wed. ANTHONY DE KLOPPER en ZOON, op de Breede Straat.

---

rykfche Staaten geheel niet meer zouden kunnen te bekomen zyn, en daar, hoe minder het Bestuur hier in zyne magt heeft, om de moeilykheden uit den weg te ruimen, die thans het bekomen dier Geneesmiddelen van Buitenlands verhinderen, men er des te meer op moet staalen, om die behoeften daar door te verhelpen, dat men de *vervangmiddelen* (Surrogaten), die binnen 's Lands in plaatse der uitheemsche Artsenyen mogten zyn, weete uit te vinden, en algemeen ter kennis van Geneesheeren en Apothecars brenge; — zo heeft Z. M. door een allerhoogste Cabinets-Ordre gelieven te beveelen, dat de Geneeskundige Faculteit tot bereiking van dit doel zou worden opgeroepen, en dat men de practiseerende Doctoren gelasten zou, om de binnenlandsche Geneesmiddelen, waar van zy zich reeds met een goed gevolg in plaats der uitheemsche bediend hebben, met de daar over gemaakte proeven op te geeven, om dan voorts, door voortzetting en vermeerdering dier proeven, zekerheid te bekomen, en de bekendmaaking met gerustheid te kunnen doen. Nu heeft de Medische Faculteit de volgende uitheemsche Geneesmiddelen opgenoemd: 1°. die, geheel, 2°. die ten deele kunnen gemist worden, en 3°. zulken die, tot nu toe, volstrekt onmisbaar zyn."

1.) „ Tot de *geheel overtollige* buitenlandsche Geneesmiddelen behooren dezulken, die, of uit hoofde hunner bekende krachteloosheid kunnen gemist worden, of ook door binnenlandsche algemeen bekende Geneesmiddelen, die elke Arts, naar maate der Ziekte, kan geeven, ligt te vervangen zyn; ja waarvan er veelen meer als 't ware tot de weelde in de Apotheek behooren, volgens het genoegzaam eenparig getuigenis van byna alle Doctoren. Deze Artikelen, die (evenwel maar voor het Geneeskundig gebruik) zo ligt te ontbeeren zyn, bestaan in de volgende: *Accaciae succus, Anisum stellatum, Balsamum copaivae* en *Balsamum peruvianum, Bezzoë, Cacao, Canella alba, Cardamomum, Caryophillus, Cascarilla, Cassia fistula, Catechu, China nodosa, Cinae semen, Coccinella, Colocynthis, Contrajerra, Cubeba, Curcuma, Elemi, Euphorbium, Fungus melitensis, Galanga, Galbanum, Geoffraea, Gummi Guttae, Kino, Lacca, Macis, Myrobalana, Nux moschata, Pimento, Piper, Quassia, Sabadilla, Sagapenum, Sanguis Draconis, Santalum rubrum, Sassafras, Sassaparilla, Scamonium, Senega, Serpentaria, Simaruba, Spermaceti, Tamarindi, Tragacanta, Zeddaria, Zingiber.*"

2.) „ De uitheemsche Geneesmiddelen, die *ten deele* kunnen gemist worden, zyn zodanige, die in zeer veele gevallen overtollig zyn, wanneer de Arts bekwaame binnenlandsche vervangmiddelen (waaraan het niet geheel ontbreekt) daarvoor weet te bezigen. In menige Ziekten valt dit echter moeilyk, en sommigen behooren, om zo te spreeken, tot *Reserve*, om dan gebruikt te worden, wanneer binnenlandsche Middelen niet toereikend zyn. Doch dikwyls worden zy veel te veel verkwist, en enkelde Doctoren toonen voor sommigen dier middelen eene verkeerde zucht. Het zyn de volgende: *Aloë, Ammoniacum Gummi, Asfa foetida, Borax, Castoreum, Columbo, Guajacum, Moschus, Myrrha, Rheum*, (dit laatste kan binnen 't Lands geplant worden."

3.) De *geheel onontbeerlyke* buitenlandsche Geneesmiddelen zyn de zodanige welke ieder Arts zo volstrekt behoeft tot de gelukkige oefening zyner kunst, en vooral tot de geneezing van zekere bepaalde ziekten zo onontbeerlyk noodig heeft, dat hun geheel gemis nadeel zou aanbrengen, vermits zy tot hier toe door geene volkomen genoegzame middelen konden vervangen worden. Die Artsenyen zyn: *Arabicum Gummi, Camphora, Cassia Lignea, Cortex Peruvianus, Jalappa, Ipecacuanha, Opium, Saccharum, Senna, Spongia Marina.*

Hierontrent is nog door een nader Hof-Decreet van den [illegible] van buitenlandsche Artsenyen, naar maate die meer of minder te missen zyn, aan de van Staatswege aangestelde Doctoren te doen kennen, ten einde te verneemen, welke middelen zy tot hiertoe reeds met goed gevolg mogten hebben aangewend, om dezelve te vervangen. „Om echter ook van de onderwindingen en opgaaven van andere Artsen party te kunnen trekken, zo roept men dezen ook op hoog bevel op, hun hunne gedachten hier over, het zy in publieke Papieren, het zy in bloote opstellen, die aan de Regeering moeten worden overgegeeven, binnen zes weeken medetedeelen, op dat de vervang-middelen, welke voor de uitheemsche Geneesmiddelen, die te missen zyn, kunnen worden gebruikt, ter zyner tyd openlyk bekend gemaakt kunnen worden."

Opmaandende Maandag den 14 November 1808, zullen de Boekverkoopers C. en S. VAN GRAAUWENHAAN en P. DE GOOT, op St. Lucas Gildekamer, te Delft, verkoopen: Eene Verzameling van *Latynsche, Fransche* en *Nederduitsche* DEKEN, waar onder eenige moderne Werken, verschoten Reisbeschryvingen en andere Werken van Smaak; als mede nige LIEFHEBBERYEN; waar onder een fraaie Telescoop, Achromatique Kykers, drie Microscopen &c.

De Catalus is by bovengemelden alom, als Stuyvers te bekomen.

*** Opwoensdag den 16 November 1808, zal de Boekverkoper J. VAN BAALEN, op de Zaal boven de Beurs te Rotterdam, verkopen: Twee fraaije Verzamelingen van *Lat., Fransche, Nederd.* BOEKEN, in de meeste Weetenschappen, waar onder verscheide Werken, als: *Inscriptiones Romanæ* van *Hoët*; *Houbraken* en *Picard*, *Maubach*, *Godsdienstplichten*, *Knorr* en *Muller*, *Delitiæ Neo Selectæ*; *Merian*, *Inscheen*; *Tempel der Zanggodinnen*, &c. Pap., eerste Prukken *Ovidius*, door *Verburg*, enz. In Quarto: *T. Livius*, ed. *Drakenborch*; *Encyclopédie*, 58 Tom.; *Buffon*, compl., 38 Tom. het ONZE VADER, in 150 Talen; de Werken van *Cats*, *Vosmaar*, *Schlosser*, *Nederl. Bigemwerk*, enz. In Octavo: VIRGILIUS, *Tabulis aneis impr.* H. JUSTICE; Oeuvres de *Voltaire*, *Rousseau*, *Campe Voyages*; enz. de Werken van *Sebastian Michaëlis*, *Klinkenberg*, *Gellert* compl., *Hamelsveld*, *Horrey*, *Feith* compl., *Bilderdyk*, *Post*, *Buis*, *Wagenaar*, *Swart*; de Reizen van COOK compl., *met Prodr. Plates*; Reizen van LENNEP, STOLBERG, MACARTNY, enz. Nevens de PRENTEN en LIEFHEBBERYEN, waarvan de Catal. op Heden voor 2 Stuiv. voor den Armen word uitgegeven. Nes in 't Brakke Grond, verkoopen een party van 150 Manden IN LANDSCHE BLAADEN, en meer andere soorten van TAAK. Leggende als nader by Notitie zal worden aangewezen.